
Abstract 5:5-2

Tisdag den 3:e september 13:30-15:00 K1

Hur vi tillämpar kunskapen om hälsorisker i kliniken – egentligen?

Anja Almén, Sahlgrenska universitetssjukhuset
anja.j.almen@vgregion.se

Sjukvården använder joniserande strålning i en mängd olika applikationer. Inom diagnostisk radiologi är användningen av strålning central för en betydande del av verksamheten då det är en förutsättning för att skapa röntgenbilderna eller det nukleärmedicinska bildmaterialet. Sjukvården i allmänhet och diagnostisk radiologi i synnerhet behöver hantera de risker som strålningens användning medför.

Den hälsorisker som hittills kanske mest diskuterats är en ökad sannolikhet för cancersjukdom för de exponerade patienterna. Andra effekter är en långsiktig påverkan på olika organ, teratogena effekter eller mer akuta effekter i form av hudskador.

Hantering av riskerna förutsätter uppdaterad kunskap om exponeringsnivåer, en analys och bedömning av risker vid introduktion av nya typer av undersökningar. Hanteringen bygger på att utifrån uppdaterade kunskaper värdera stråldoser och hälsorisker. I hanteringen kan också intern och extern kommunikation av hälsoriskerna inräknas.

I ett försök att förenkla problematiken bygger riskhanteringen ofta på att uppskatta och jämföra tillrättalagda storheter som inte särskilt väl speglar den energi som absorberas i den exponerade volymen i patienten och den absorberade dosens fördelning. Använda koncept som t.ex. den effektiva dosen innehåller stora osäkerheter och är dessutom inte utformat för att användas inom diagnostisk radiologi. Vidare finns det också mer långsiktig problematik runt riskbedömningarna för patienter och personer som exponeras i sjukvården eftersom denna exponerade grupp inte sällan ingår som kunskapskälla för studier av hälsorisker. Utnyttjar vi tillfullo den kunskap som finns?

Detta föredrag kommer att diskutera svårigheterna att hantera hälsorisker speciellt vad gäller att beskriva stråldosens fördelning, använda effektiv dos och kommunicera hälsorisker.